UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Bartolvs A Saxo Ferrato In primam Codicis Partem

Bartolus

Lugduni, 1567

Contrahenda emptione.

urn:nbn:de:hbz:466:1-96119

Visual Library

miſit reſtituere ſolu.mat.⁊ poſt confeſſionē recepit quinquaginta, precedens cōfeſſio preſumitur ſimulata, vnde non poteſt peti niſi illud, quod fuit ſolutum. Text.eſt not.hic ſecundum ipſum circa fin.maxime.in d.l.ab Anaſtaſio. Vide ꝙ in ſimili dicit text.in l.mi⸗nor xxv.ann.cui fideicommiſſ.de minor.vbi ſi poſt confeſſionem de recepto ſuperuenit iſta confeſſio de illis alijs preſumitur confeſſio prima fuiſſe ſimulata. Quem text.ad hoc alleg.Bald.in l.ſi abſen⸗tis.ſi cer.pet.licet ille text.non probet.Vide Bal.aliter loquentem in l.legem.ſ.de pact.⁊ vide quod not.Bart.ſ.l.proxi.⁊ in l.pen.§.ſi vir.ſol.mat.¶ Adde ad materiam huius l.Roman.conſi.lxxxvij.⁊ cccel.⁊ Bald.xxv.iij.lib.⁊ ccclxxxvij.

o ALEX. ¶ Donauit.Adde Bald.in l.ij.ſ.ne li.po.

p ALEX. ¶ Ad queſtionem. Adde Bald.in l.non dubium.C.de legibus.

q ALEX. ¶ Not.fin. Hec ſequitur Cyn.ſ.in iiij.q.⁊ vide Bart.ibi in verſic.tertio requiritur.⁊ verſic.ſeq.

Si ſeruus extero ſe emi mandauerit. Rub. XXXVI.

LEX VNICA.

2 ☞ Mandatum de re propria emenda non valet.

SI ſeruus extero. Si ſeruus ſe emi mandauerit,non valet mandatum emptione non ſecuta,ſed ea ſecuta valet de equitate, ⁊ ſi emptor venditori ſoluit num⸗mos pro pretio,non liberatur.⁊ nō poteſt quis con⸗
1 trarias actiones intendere, hoc dicit. ¶ † Not.hic differentiam inter ex,⁊ propter.Et de hoc tetigi tibi ſ.de leg.l.non
2 dubium. ¶ † Nota ſecundo, quod non valet mandatum de re
3 propria emenda.⁊ ſic facit ad queſtionem, quando ſalma † tua in⸗cidit in commiſſum,⁊ venditur a fiſco,tu mandas alicui quod eam emat, an valet mandatum? Dic vt tangitur hic per Cyn. Cetera dic vt in gloſſ.

Pro ſocio. Rubr. XXXVII.

LEX I.

1 ☞ Quando filius lucratur cum pecunia patris, medietas lucri eſt patris,altera filij.

a SOcietatem. [a] Vide gloſſ.hic, que gloſſ. dicit quod equales partes
b intelliguntur in lucro [b]. Facit ad illud quod dixi in l.
1 cum oportet.in princ.j.de bon.que libe.cum filius † lu⸗cratur ex pecunia patris, medietas lucri attribuitur pecunie.me⸗
c dietas opere, hoc dicit, gloſſ. quod eſt de conſuetudine [c]. Dicit Iacob.de Aret.quod eſt de iure, vt l.cum duobus.§.ſi in coeunda. ⁊ §.damna.ff.eod.Et totam hanc glo.tene menti,quia eſt multum communis.

ADDITIONES.

a P.PAV.P. ¶ Societatem.Circa iſtam l.quando vnus ponit pe⸗cuniam totam vel maiorem partem,alius operam,ſi ille,qui ponit operam, fuit interfectus dum iret ad locum deſtinatum, ⁊ amiſſa eſt pecunia, an ille qui ponebat pecuniam, teneatur in aliquo he⸗redibus occiſi,vide Comen.conſi.incip.vnus ex ſocijs. Item circa materiam huius l.vide Alex.conſil.xvij.ad fin. Item quando ille, qui ponit pecuniam,conueniret vt certum quid ſibi preſtetur,pu⸗ta decem pro centenario, non ſit ſocietas imo vſura. Vide Ioan. de Anna.⁊ Bolog.in additio.conſi.xcix.etiam ſi conueniret quod caſu quo pecunia perdatur, ipſe perdat decem pro centenario, ſe⸗cundum Abb.in quodam conſi.⁊ Soc.in l.ij.in fi.princ.ff.ſi cer.pet. Et ad primum dictum vide Alex.conſi.lxxx.vol.ij. Item de hoc ⁊ pluribus alijs in iſta materia vide Ang.in tractatu ſocietatum.

b ALEX. ¶ In lucro. Et quādo datur pecunia mercatoribus ad partem lucri,⁊ damni, ſolum in fi.anni poſſum petere rationē.l.ne⸗minem.⁊ ibi Bart.de ſuſcep.⁊ arca.lib.x.⁊ vide quod dixi in l.nu⸗mis.de in lit.iuran.

c ALEX. ¶ Conſuetudine. Et ad iſtam gloſſ.vide que not.Bald. in l.ſi patruus.in vlti.q.⁊ vide per Bart.in l.j.§.nec caſtrenſe.ff.de col.bon.Alexand.

LEX II.

1 ☞ Eo ipſo, quod fundus communis emitur, videtur contracta ſocietas in illo fundo.

2 Emptio facta a fratre quando dicatur facta nomine proprio,⁊ pe⸗cunia de proprio vel communi ſoluta.

a CUm proponas. [a] Tu habes hic notare
1 duo. Primo † quod eo ipſo quod emitur fundus communis, videtur contracta
b ſocietas in illo fundo. Secundo eſt multum notandum [b] quod
2 cet vnus ex fratribus emat pro ſe fundum † ⁊ pro fratre ſuo,tam ſi in inſtrumento continetur pretium, quod dictus venditor cōfeſſus habuiſſe ⁊ recepiſſe a dicto tali emente nomine ſuo ⁊ no⸗mine fratris ſui,nec dicitur de eius propria vel communi pecu⸗
c quia tunc in dubio intelligitur de pecunia propria [c] ſoluentis quod ab alio fratre poteſt repetere partem pecunie.ſi vult par⸗
* predij *. Ita eſt text.hic. † Et ideo ſitis [d] cauti quod ponatur
3 inſtrumento quod pretium ſoluit de communi pecunia,quod per⸗
d petuo tene menti,quod valebit tibi ad mille aureos,⁊c.

ADDITIONES.

a P.PAV.P. ¶ Cum proponas.Circa iſtud princip.dic ⁊ limita per Alexan.in apoſtil.ad l.ij.ff.communi diuidun.vbi limitat h procedere quando emunt ſimul animo contrahende ſocietatis paulo poſt emptionem diuiſerint,Allegat ad hoc Com.in l.re. duob.reis. Dic vt ibi per eum, per Moder.in §.quedam.in ij.no Inſtit.de actio.Et ad materiam huius l.vide etiam Bal.hic.

b ALEX. ¶ Secundo eſt not. Vide not.per Bal.in l.ſi patru communia vtri.iu.⁊ Bal.in l.pen.j.ſi quis alteri vel ſibi.

AND. BARB. ¶ Eſt notandum. Vide Ludouic. Roman conſi.cclxx.pro domi.Bartol.hic.

P.PAV.P. ¶ Notandum. Iſtud ſequitur ⁊ exclamat Rom ſingulari,ſingul.ccxcj.incip.cum iſti fratres.⁊ in conſi.iij.c dium,⁊ in ſingul.ccccxxxvj.incip.quid ſi emeram. Abb.c incip. omnipotentis Dei poſtulato ſuffragio, tua mihi Cepo.caut.cxxviij.ſi vnus ex fratribus. Comen.conſi.lxx princ.vide Bald.in l.reſtituenda.C.de petitio.hered. Con dicit Pau.de Caſt.conſi.clxxv.circa fin.limita ſingulare iſtu mo quando res eſſet queſita per aliquem nomine ſuo ⁊ fratris coniuncti ſicut pro extraneo, quia tunc preſumitur empta de p cunia illius extranei. Item ſingulariter Rom.in d.conſi.ij.vbi a legat tex.ſingularem ad hoc quod dicit Bart.in l.ſi ventri.§.fin ſi.de priui.cre. Secundo limita non procedere in negotiorum ge ſtore vel adminiſtratore hereditatis cōmunis ⁊ conſtaret aliquam rem venditam, ⁊ non cōſtaret vbi expenſa eſſet talis pecunia,vide ſignanter Ro.conſi.cclxxvj.incip.viſis dubitationib. Tertio limi ta. niſi probetur quod ante ſocietatem erat pauper, ⁊ non conſta⸗ret quod poſt ſocietatem aliam negotiationem egerit vltra hanc talem ſocietatem.Vide ſignanter Rom.conſi.cccxlvj.verſic.quero ad tertium,inci.in hac cauſa, licet in hoc de paupertate contrariū velit com.conſi.lxxvij.poſt prin.⁊ ſcripſi in l.defunctus.j.arbi.tu Sed poſſet ſaluari quando conſtabat ante fuiſſe pauperem, non in totum ſe exercebat circa iſtam ſocietatem, ſed aliquid gotiabatur.ex quo potuit talem pecuniam acquirere.⁊ ita p mitur.Sed vbi nihil negotiari probaretur,⁊ ex aduerſo ant baretur fuiſſe pauper,preſumeretur de pecunia commun. clarat Roman.ibi.⁊ ita intelligit illam l.ſi defunctus. Onu probandi quod ante eſſet pauper, incumbit dicenti queſi pecunia communi,⁊ hoc probato tenetur ipſe ex aduerſo p quod aliud negotiatus fuit,ex quo potuit illam pecuniam ri,vt colligitur ex verbis Romani in d.conſ.cccxlvj.Ad qu vide Bal.in l.ſi reſtituenda.C.de petit.her.

c POMA. ¶ Pecunia propria.Contrariū videtur tenere B in conſil.pulchro,ſcilicet ccciij.incip.materia.de qua queritu

* CLAV.DE SEISS. ¶ Partem predij. Limitat Rom. cccxlvj.in iiij.dub.

d POMA. ¶ Ideo ſitis.Vide Pan.conſil.xlvi.in ij.dub.volu Roman.conſi.iiij.⁊ Barba. conſil. xxxiij. volumin.j.per to conſil.lij.⁊ Bartol.xxxiij.⁊ conſil.cclxxiiij. ⁊ conſil.lxxvij. ⁊ c cexcj.⁊ cccxlviij.⁊ Bald.idem tenentem quod Bart. in l.cu C.ſi quis alter.vel.ſibi.Alex.in conſi.lxxviij.vol.ij.⁊ Car.conſi xij.in iij.dub.

De contrahenda emptione & vendit. Rub.XXXV

LEX V.

a CUm ipſe. [a] Not.hanc l.quod tutor titulo ⁊ b fide poteſt emere de reb.pupilli, dic vt in gl.⁊c.

ADDITIO.

a P.PAV.P. ¶ Cum ipſe.Aut ſi fiat talis contractus durante tela poſſit peti eius executio vide omnino Ang.conſi.xc. ⁊c.Et de materia vide ⁊ declara vt per Soci.in l.j.§.fuit in j.no.ad Treb.

LEX XIII.

a IN vendentis. [a] Materiam,quam hic po glo.etiam ponit in l.in per nam.§.generaliter.ff.de reg.iur.⁊c.

ADDITIO

a ALEX. ¶ In vendentis.Hanc l.no.limita ⁊ intellige vt dixi p Bart

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

Bart.in l.Titia.§.fin.de verbo.oblig.ꝛ ad hoc not.vide Bart.in l.
ſerui electione.§.j.de leg.j.ꝛ omnino Bart.in l.ſi fundus.§.penult.
de pign.vbi not.

POMA. ¶In vendentis. Limita iſtam l.pulchre, vt procedat
in poteſtate expreſſa,ſecus in reſata. Ita Bald.per illum text.in l.
certi condictio.§.fin.ff.ſi cert.pet.

P.PAV.P. ¶In vendentis. Limita vno modo vt per Soci.in l.
certi condictio.§.fin.in vlti.not.ſi cert.pet. Et an reſolutio contra-
ctus conferri poſſit in voluntate vnius, vide Aretin.in l.ſi quis.de
acquiren.poſſeſ.

LEX XIIII.

DUdum. [a] Iſtam l.inducit do.Old.in quadam
ſua diſputatione, †quod ſtatutum fa-
ctum hic in ciuitate iſta [b] quod forenſibus nõ licet ven-
dere,valet ꝛ tenet.Facit ff.de pignor.l.in quorum. Non
† autem valeret ſtatutum quod non liceat vendere clericis. Dixi
vobis in auth.caſſa.ꝛ l.fin.de ſacro ſanct.eccleſ.

ADDITIONES.

a ALEX. ¶Dudum. Facit iſta l.quod valeat ſtatutum,quod ſo-
cius non poſſit vendere rem cõmunem, vel partem ſuam irrequi-
ſito ſocio,ſecundum Bal.in l.j.in princip.ſ.communi diuid.ꝛ vide
quod ipſe not.in l.j.C.de communi ſeru.manu.ꝛ limita hanc l.in ca-
ſu not.poſito in l.j.de priui.credi.vbi omnino vide.

b P.PAV.P. ¶In ciuitate iſta. Quid autem ſi extaret ſtatutum
quod vicinus alteri preferatur, vide de iſto ſtatuto omnino que
habes in Bertachin.in verbo,ſtatutum de contractibus.vbi mul-
ta addidi.

LEX XV.

SUper rebus. [a] Materiam huius l.dic vt
dixi in l.ſi quis arbitratu.ff.
de verb.oblig.

ADDITIO.

a POMA. ¶Super rebus. Ad limitationem iſtius l.vide Panor.
conſil.lxxx.in primo dub.vel ij.ꝛ Anna.conſi.xix.in j.dub.ꝛ Aretin.
cxxiij.ꝛ clx.

De hered.vel actione vend. Rub. XXXIX.

LEX V.

1 ☞ Actiones vtiles intentantur nomine ceſſionarij, directe vero
nomine mandantis.
2 Si habens vtiles alteri illas cedat,apud ipſum nihil remanet.

a **EMptor.** [a] Nota text. qui clare dicit quod
1 † actiones directe intentãtur no-
mine cedentis ſeu mandantis, vtiles nomine ceſſio-
narij. Dixi vobis in l.qui ſtipẽdia.ſ.de procuratori.
2 ¶Querit gloſſ.quid ſi ille, † qui habet vtiles,cedat
alteri. Certe gloſſ.dicit quod apud primum cedentem nihil rema-
net,quia vtiles,quas habet,tranſtulit. Vide ꝛ not.glo. Idem not.
in l.ex aſſe.ff.ad Treb.ꝛ eſt tex.in l.j.§.de illo.eo.tit.ꝛc.

ADDITIO.

a ALEX. ¶Emptor. In l.j.de here.vel act.ven.habes hic in gl.no.
in vno, quam tamẽ reprobat Bart.in l.j.poſt prin.de ope.no.nun.

LEX IX.

1 ☞ Actiones que cedi poſſunt ꝛ que non.ꝛ nu.3.4.5.
2 Dominium vtile ſine traditione queri non poteſt.

CErti ꝛ indubitati iuris. Hec eſt
1 bona l.Et not.†quod actio in rem [a] poteſt cedi,ꝛ ex ceſ-
a ſione competit ceſſionario vtilis actio. Sed intellige
quod licet competat vtilis actio in rem, non tamen competit vtile
2 dominium [b], quia ſine traditione non poteſt mihi queri,vt l.tra-
b ditionibus.ſ.de pact.Et ita tenet Dyn.in c.pro poſſeſſore,circa fi.
3 de reg.iur.lib.vj.Et ex hoc debes ſcire qualiter libellus † formetur
c in actione vtili [c]. Debes enim dicere quod talis res pertinet ad
Titium iure dominij vel quaſi. Item quod dictus Titius ceſſit
mihi omnem actionem, quam habebat pro dicta re vendita, quas
re peto te cõdemnari,ꝛc. Si enim diceres rem ad te pertinere iure
4 dominij,ſuccumberes. ¶†Querit gl.nunquid hypothecaria poſ-
ſit cedi.Cyn.examinat hic. Ego dixi in l.fideiuſſor obligari.in prin.
5 ff.de fideiuſ.vbi Dyn.tangit. ¶†Querit gloſ.vtrum actio iniuria-
rum poſſit cedi? dixi in l.iniuriarum.ff.de iniu.ꝛc.

ADDITIONES.

a ALEX. ¶Actio in rem. Iſtis adde que not.Bald.C.de alie.iu.
mu.cauſa fact.

b ¶Vtile dominium. Adde Bald.ſ.proxi.gloſſ.ꝛ ff.famil.erciſcun.
l.plane,etiam Angel.in l.j.pro emp.

c ALEX. ¶In actione vtili. Adde Bald.in l.ſi culpa.de rei ven.
¶Adde vt per Spec.ꝛ Joan. And. in tit.de ceſſio.act.§.j.verſic.
quid ſi mihi cedis,ꝛ verſic.ſed nunquid.

De eunuchis. Rubr. XLII.

LEX II.

1 ☞ Ciuitas poteſt ſtatuere contra ciuem aliquid extra territo-
rium facientem.

a
1 **ROmane.** [a] No.caſum in hac l.princ.quod ci-
uitas † poteſt ſtatuere legem con-
tra ciuem ſuum facientem aliquid extra territorium.
Dixi plene de hoc in l.cunctos populos.ſupra de ſum-
ma trinitate,ꝛ fide catholica.

ADDITIO.

a POMA. ¶Romane.in fi.Bald.ꝛ Salic.hic ponderant iſtam le-
gem ad queſtionem de ſtatuto,quod,ꝛc. quibus,adde Alex.conſi.
ſuo xxxvj.

De patribus qui filios diſtra. Rub. XLIII.

LEX II.

SI quis propter. Hec eſt notabilis, ꝛ
ſingularis lex. An
pro alia cauſa ſimili poſſet filius vendi, vide Dyn.in c.
in argument.de regul.iur.lib.vj. An filius poſſet dari
pro obſide,gloſſ.tangit hic. Dic vt extra de iureiuran.ca.ex reſcri-
pto,ꝛc.

De reſcindenda venditione. Rub. XLIIII.

LEX II.

1 ☞ Contrahentes quando poſſint ſe inuicem decipere.
2 Reſciſſio venditionis quando ꝛ quibus in contractibus locum
habeat.
21 Judex in omnibus, in quibus magis requiritur iudicium, quam
teſtimonium,debet mittere aliquos bonos viros ad eſtimandum.
24 Rerum mobilium conſiſtentium in pondere,numero,vel menſu-
ra,qualiter fiat eſtimatio.

a **REm maioris.** [a] Hec eſt ſolennis l.Si
aliquis in venditione
b decipitur vltra dimidiam [b] iuſti pretij, poteſt agere
vt res reddatur,vel iuſtum pretium ſuppleatur,hoc
1 dicit. ¶Not.quod dixi in ſummario. ¶†Opp.ꝛ vi-
detur quod liceat contrahentibus inuicem ſe deci-
pere,vt ff.de mi.l.in cauſe.§.ꝛ generaliter.ꝛ j.eo.l.ſi voluntate.Sol.
illa lex ſi voluntate determinatur per iſtam, dum tamen non deci-
piatur quis vltra dimidiam iuſti pretij. Circa legem noſtram pro-
2 cedam per ordinem gloſ. ¶†Quero,qua actione petatur reſciſſio
venditionis,ſecundum formam huius legis? Quidam dicunt,per
officium iudicis, ꝛ ſic per modum reſtitutionis in integrũ ex clau-
ſula generali, ſi qua mihi iuſta cauſa eſſe videbitur,vt ſ.quibus ex
cau.ma.l.in contractibus.Gloſ.dicit,quod imo petitur actione ex
eo contractu, quia in bone fidei iudicio veniunt ea,de quibus non
eſt cogitatum,vt j.de actio.empt.ꝛ ven.l.ij. Effectus iſtarum opin.
eſt magnus.Nam ſi agitur officio iudicis,finietur.Si agitur actio-
ne durat xxx. annis,ꝛ ideo pro eius declaratione dic, quandoque
contractus empt.ꝛ vendit.eſt ab initio ipſo iure nullus,quandoqꝫ
venit reſcindendus. Primo caſu aut hoc contingit ex contrahen-
tium diſpoſitione,ꝛ agitur ad reſoluendum cõtractum, quatenus
de facto proceſſit actio ex eo contractu, vt ff.de contrahenda em-
ptione.l.ſed Celſus.§.ſi fundus annua.ꝛ l.ex empto.§.is qui vinũ.
de actio.empt. Si vero hoc contingit abſqꝫ diſpoſitione contra-
hentium,tunc non agitur actione ex eo contractu, ſed de dolo,vel
alia,vt lege,ꝛ eleganter.in princ.ff.de dolo. Ita debet intelligi j.eo.
l.ſi dolo.licet gl.ibi aliter ſentiat,ꝛ male.Secundo caſu quando ab
initio valuit, ſed ex poſt facto petitur reſcindi, aut ad iſtam reſciſ-
ſionem eſt prodita ſpecialiter aliqua actio, vt ſi facta eſſet metu, ꝛ
non eſt dubium quod illa agitur,vt ſ.l.proxim. Idem ſi modus re-
ſcindendi eſſet introductus aliquo ſpeciali fauore, vt per reſtitu-
tionem in integrum , que conceditur minoribus per titu.ſi aduer.
venditionem. Si vero petitur reſcindi de iure communi,nõ ex ali-
quo ſingulari fauore , tunc agitur actione ex eo contractu,vt l.ex
empto.§.ſi quis virginem.ff.de actio.empt. Ita debet intelligi j.de
action.empt.l.venditi.la ij. Nunc ad propoſitum,cum hic petatur
reſcindi de iure communi, quod non datur aliquo ſpeciali fauore,
3 debet peti actione ex eo contractu.ꝛ ſic eſt vera opi.gl. ¶†Quero
ſecundo quid econuerſo,ſi eſt deceptus emptor,quia emit rem vl-
tra dimidiam iuſti pretij? Gloſſ.que eſt j.idem dicit,ꝛ bene eadem
4 ratione. ¶†Quero quid in alijs contractibus bone fidei *, ſi ali-
* quis eſt deceptus vltra dimidiam iuſti pretij? Reſpon.licet gloſſ.
non tangat,idem in omnibus contractibus,vt ſ.ex quibus cauſis